

Підсумовуючи зауважимо, що розвиток креативності майбутніх соціальних працівників є однією з найважливіших передумов їхньої професійної підготовки та успішної роботи в сучасному суспільстві. Ключові шляхи досягнення цього включають міждисциплінарне, проблемно-орієнтоване, мотиваційно-творче навчальне середовище, орієнтоване на вирішення проблем, а також достатні ресурси, такі як проекти, навчальні курси та розвиток емоційного інтелекту. Комплексне впровадження означених напрямів сприяє розвитку професійних навичок, розвитку креативного мислення та вихованню конкурентоспроможних фахівців у соціальній сфері. Перспективною відправною точкою для подальших досліджень є розробка ефективних методів розвитку творчої компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі їх фахової підготовки.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям. Київ : Либідь, 2010. 320 с.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. Київ : Міленіум, 2006. 344 с.
3. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0054143.pdf>
4. Коваль Л. В. Проектна діяльність у професійній підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери. *Педагогічні науки*. 2021. № 2. С. 45–50.
5. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості. Київ : Міленіум, 2006. 344 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0054143.pdf>
6. Романова І. Д. Рефлексія як чинник професійного розвитку майбутніх соціальних працівників. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2020. № 1. С. 78–83.

Дмитро Приймак

здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

Український державний університет

імені Михайла Драгоманова

м. Київ

ПОКЛИКАННЯ ДО СЛУЖІННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

У статті розглянуто питання формування покликання до служіння як важливого елементу професійної ідентичності майбутніх соціальних працівників. Проаналізовано сутність професійного покликання, його

вплив на мотивацію, цінності та готовність до професійної діяльності у сфері соціальної роботи. Визначено роль освітніх програм, практичної підготовки та психологічного супроводу у розвитку професійної ідентичності студентів. Наголошено на значенні внутрішньої мотивації та етичних цінностей у формуванні покликання до служіння людям. Зроблено висновок про те, що розвиток професійної ідентичності та усвідомлення покликання до служіння сприяє ефективності майбутньої соціальної діяльності та готовності до роботи з вразливими категоріями населення.

Ключові слова: професійна ідентичність, покликання до служіння, соціальний працівник, професійна мотивація, етичні цінності, соціальна робота, підготовка фахівців.

Професійна ідентичність є однією з ключових складових успішної соціальної роботи, оскільки вона визначає ставлення фахівців до своєї діяльності, його мотивацію, цінності та готовність ефективно взаємодіяти з вразливими категоріями населення. Особливо важливою складовою професійної ідентичності майбутніх соціальних працівників є покликання до служіння, яке проявляється у внутрішній мотивації допомагати людям, відчутті відповідальності та усвідомленні значущості професії для суспільства.

В сучасних умовах розвитку соціальної сфери зростає потреба у високопрофесійних фахівцях, здатних діяти не лише на рівні технічного виконання завдань, а й у контексті етичних, психологічних та соціальних аспектів роботи. Недостатнє усвідомлення власного покликання та слабка професійна ідентичність можуть призводити до професійного вигорання, зниження мотивації та ефективності соціальної діяльності. тому формування покликання до служіння у процесі професійної підготовки є актуальним завданням сучасної освіти у сфері соціальної роботи [2, с.55].

Покликання до служіння розглядається як внутрішня мотивація, яка стимулює соціального працівника активно сприяти поліпшенню якості життя людей, розв'язувати соціальні проблеми та підтримувати тих, хто потребує допомоги. Наукові дослідження показують, що покликання тісно пов'язане з етичними цінностями професії, такими як гуманізм, соціальна справедливість, емпатія та готовність до самопожертви в інтересах інших.

Формування професійної ідентичності та усвідомлення покликання відбувається через комплекс освітніх, практичних та психологічних впливів. Серед них виділяють: навчальні освітні програми, що містять теоретичні освітні компоненти з соціальної роботи, етики, психології, педагогіки, що допомагають здобувачам освіти усвідомити роль та

соціальну значущість професії; практичну підготовку, проходження практики та стажувань у соціальних установах, робота з різними категоріями отримувачів послуг, що дозволяє відчувати реальні потреби отримувачів послуг та оцінити власні можливості впливу та надання соціальних послуг; психологічний супровід та коучінг, який сприяє саморефлексії здобувачів освіти, розвитку емоційної стійкості, усвідомленню власних цінностей і внутрішньої мотивації до служіння [1, с.490].

Дослідження ефективності формування професійної ідентичності показують, що здобувачі освіти, які усвідомлюють своє покликання, демонструють вищий рівень відповідальності, готовності до роботи в складних соціальних ситуаціях та здатності підтримувати отримувачів послуг у кризових обставинах. Вони частіше проявляють ініціативу, ефективніше працюють у команді та демонструють стійкість до професійного вигорання.

Ключовим аспектом є інтеграція етичних та гуманістичних цінностей у процес навчання та практики. Усвідомлення здобувачами освіти значення соціальної роботи для суспільства сприяє формуванню відчуття професійної місії та особистої відповідальності за результати своєї діяльності [4, с. 209].

Таким чином, покликання до служіння є не лише мотиваційним чинником, але й центральним елементом професійної ідентичності майбутнього соціального працівника. Воно формує внутрішню спрямованість особистості майбутнього фахівця на підтримку отримувачів послуг, розвиток професійних компетенцій та етичну поведінку у професійній діяльності.

Отже, покликання до служіння є невід'ємною складовою професійної ідентичності майбутніх соціальних працівників. Усвідомлення власного покликання сприяє розвитку внутрішньої мотивації, формуванню етичних цінностей та готовності до ефективної соціальної діяльності, що є критично важливим для роботи з вразливими категоріями населення.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у розробленні методичних підходів до формування покликання у процесі професійної підготовки, вивчені впливу практичної підготовки та психологічного супроводу на розвиток професійної ідентичності, а також у дослідженні механізмів запобігання професійному вигоранню шляхом підвищення усвідомлення покликання до служіння.

Список використаних джерел

1. Бибик, Д. (2020). Модель формування соціального лідерства у майбутніх соціальних працівників в умовах професійної підготовки. *Social Work and Education*. Vol. 7, № 4. Ternopil-Aberdeen, 2020. pp. 483-496.
2. Міхеєва О.Ю. Соціальна педагогіка: курс лекцій. Київ: Компрінт, 2022. 558 с. С.55
3. Плєсканьов Д.В., Співак Я.О. (2024) Професійний імідж майбутніх соціальних працівників як наукова проблема. *Інноваційна педагогіка. Соціальна педагогіка*. Випуск 72. С.217-220.
4. Тернопільська В.І. Структура професійної компетентності майбутнього фахівця. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: Педагогіка. 2012. Вип. 9. т. 2. С. 208–213

Володимир Пришляк

кандидат медичних наук,

старший викладач кафедри психології та соціальної роботи,

Західноукраїнський національний університет, м Тернопіль

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті здійснено аналіз зарубіжного досвіду професійної підготовки студентів з особливими освітніми потребами в закладах вищої освіти. Розкрито концептуальні підходи, нормативно-правове забезпечення, технології організації і здійснення інклюзивної освіти здобувачів освіти особливими освітніми потребами. Мета дослідження полягає в аналізі зарубіжного досвіду інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти, виявленні його прогресивних ідей та визначенні шляхів їх імплементації в освітній простір України.

Ключові слова: інклюзивна освіта; студенти з особливими освітніми потребами; заклади вищої освіти, зарубіжний досвід, умови інклюзивного навчання.

Проблема інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами (ООП) набуває дедалі більшої актуальності в контексті сучасних завдань і викликів, які постають перед системою вищої освіти. Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ, 2023), у світі налічується понад 1 млрд осіб з інвалідністю, що становить близько